

ДРЖАВНО ВЕЋЕ ТУЖИЛАЦА

БЕОГРАД

ул. Немањина број 22-26

ВЕЗА: ваш 07-00-32/2009-01 од 11.03.2010. године

Поводом иницијативе Удружења јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије, као и вашег дописа од 11.03.2010. године, достављамо вам образложено мишљење о потреби повећања броја заменика јавних тужилаца са проценама и предлозима.

Приликом анализе потребе повећања броја заменика јавних тужилаца Удружење је имало у виду два критеријума. Први критеријум се односи на број примљених предмета у 2009. години и број новоизабраних заменика јавних тужилаца, а у односу на норму предвиђену оквирним мерилима за одређивање броја заменика јавних тужилаца из 2009. године (табеле у прилогу). Други критеријум се односи на број носилаца јавнотужилачке функције у Србији у односу на просечан број носилаца јавнотужилачке функције у земљама чланицама Савета Европе и појединим источноевропским земаљама – чланицама Европске уније.

У мрежи јавних тужилаштава у Републици Србији, до 31.12.2009. године, било је предвиђено да послове из надлежности јавног тужилаштва обавља укупно 768 носилаца јавнотужилачке функције (140 јавних тужилаца и 628 заменика јавних тужилаца). Међутим, број именованих носилаца јавнотужилачке функције је реално био мањи, укупно 689 (извештај Савета Европе из 2008. године сачињен на основу података Министарства Правде). Из наведеног произилази да је у Србији до 31.12.2009. године било ангажовано 9,3 носилаца јавнотужилачке функције на 100.000 становника као и да је, у просеку, сваки носилац јавнотужилачке функције био је задужен са 252 предмета годишње.

У новој мрежи јавних тужилаштава у Републици Србији, од 01.01.2010. године, и након спроведеног општег избора, број носилаца јавнотужилачке функције је смањен за 20% и сада износи укупно 613 (67 јавних тужилаца и 546 заменика јавних тужилаца) тако да је тренутно ангажовано 8,3 носилаца јавнотужилачке функције на 100.000 становника. Након 01.01.2010. сваки носилац јавнотужилачке функције је задужен са 283 предмета годишње што представља реално увећање норме за 12.3%. Уколико се

има у виду да од предвиђеног броја заменика јавних тужилаца, до данас није изабрано 39 заменика јавних тужилаца, реалан број носилаца јавнотужилачке функције у Србији је 574 (613 – 39), што значи да је реалан број носилаца јавнотужилачке функције у односу на 100.000 становника на данашњи дан у Србији 7,80.

Анализа Удружења полази од броја примљених предмета у 2009. години и од претпоставке да се број примљених предмета неће знатније мењати у 2010. години. Број примљених предмета упоређен је са бројем актуелних носилаца јавнотужилачке функције и однос ова два броја упоређен је са *нормом* за општинска и окружна јавна тужилаштва (Основним мерилима за одређивање броја заменика јавних тужилаца) предвиђеном чланом 100. Правилника о управи у јавом тужилаштву, «Службени гласник РС» бр.77/2004 и 52/2007 (**види табелу 2.**). При том се водило рачуна о промењеној надлежности виших јавних тужилаштава у односу на окружна јавна тужилаштва, односно имали смо у виду чињеницу да су Ктж, Кпж и Ктж2 предмети прешли у надлежност апелационих јавних тужилаштава. Број Ктр и Ктн предмета је рачунат у складу са односом 1:8, а број Ктж предмета у складу 1:3 (**види табелу 1.**). У односу на апелациона јавна тужилаштва, имајући у виду да су у питању новоформирана тужилаштва, анализу смо извршили тако што смо број предмета Ктж, Кпж и Ктж2 упоредили са бројем актуелних заменика апелационих јавних тужилаца па смо након тога израчунали месечни прилив предмета по заменику јавног тужиоца.

Такође, анализом смо утврдили да у просеку, када су у питању основна јавна тужилаштва број предмета по заменику јавног тужиоца месечно износи 195% од предвиђене норме из Правилника о управи у јавом тужилаштву, односно да просечно месечно заменик основног јавног тужиоца у рад прими 29,25 предмета, иако је Правилник о управи у јавним тужилаштвима, који је важио до 31.12.2009. године, предвиђао да би заменик јавног тужиоца у рад требало да прими 15 предмета. Напомињемо да поједина основна јавна тужилаштва знатно премашују просек од 195%. Тако на пример, Основно јавно тужилаштво у Смедереву има просек 226%, Основно јавно тужилаштво у Ужицу има просек 240%, Основно јавно тужилаштво у Параћину има просек 253%, Основно јавно тужилаштво у Новом Пазару има просек 246%, Основно јавно тужилаштво у Нишу има просек 306%, Основно јавно тужилаштво у Прокупљу има просек 283%, Основно јавно тужилаштво у Зрењанину има просек 233%, Основно јавно тужилаштво у Суботици има просек 220% (**види табелу 2.**).

За виша јавна тужилаштва, изузимајући предмете који су у надлежности апелационих јавних тужилаштава, утврдили смо да је у просеку број предмета по заменику јавног тужиоца месечно износи 303% од предвиђене норме из Правилника о управи у јавом тужилаштву, односно да просечно месечно заменик вишег јавног тужиоца у рад прими 15,5 предмета, иако је Правилник о управи у јавним тужилаштвима, који је важио до 31.12.2009. године, предвиђао да у рад треба да прими 5 предмета. Напомињемо да поједина виша јавна тужилаштва знатно премашују просек од 303%. Тако на пример, Више јавно тужилаштво у Шапцу има просек 460%, Више јавно тужилаштво у Новом Саду има просек 420%, Више јавно тужилаштво у

Зрењанину има просек 620%, Више јавно тужилаштво у Панчеву има просек 500%, Више јавно тужилаштво у Сремској Митровици има просек 428%(**види табелу 2**).

У односу на апелациона јавна тужилаштва анализом смо утврдили да просечно месечно заменик апелационог јавног тужиоца у рад прими 38,7 предмета или 1,93 предмета дневно, а имајући у виду захтевност рада на предметима и специфичност у поступању, као и измене Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/08 и 104/09) сматрамо да је број заменика апелационих јавних тужилаца недовољан (**види табелу 2**).

У табели 3. која је достављена у прилогу приказан је однос броја примљених предмета у 2009. години, након чега је број примљених предмета упоређен са бројем носилаца јавнотужилачке функције предвиђених Одлуком о броју заменика јавних тужилаца („Службени гласник РС“ 43/09) и однос ова два броја упоређен је са *нормом* за општинска и окружна јавна тужилаштва (Основним мерилима за одређивање броја заменика јавних тужилаца) предвиђеном чланом 100. Правилника о управи у јавним тужилаштвима, („Службени гласник РС“ бр.77/2004 и 52/2007) (**види табелу 3.**).

По другом критеријуму анализирали смо број носилаца јавнотужилачке функције у Србији у односу на просечан број носилаца јавнотужилачке функције у земљама чланицама Савета Европе и појединих источноевропских земаља – чланица Европске уније.

Просечан број носилаца јавнотужилачке функције у земљама чланицама Савета Европе је 10.5 тужилаца на 100.000 становника, док је у Србији на 100.000 становника број носилаца јавнотужилачке функције 7,80.

С обзиром да Република Србија предузима мере за усклађивање националног законодавства са правним стандардима ЕУ и претендује на чланство у ЕУ, навешћемо податке о броју носилаца јавнотужилачке функције у источноевропским државама које су примљене у ЕУ током 2004. и 2007. године. Тако на пример, 2006. године Бугарска је имала 20.3 носилаца јавнотужилачке функције на 100.000 становника а Румунија 12.7. Две године након уласка у ЕУ, 2006. године Чешка је имала 11.7 носилаца јавнотужилачке функције на 100.000 становника, Мађарска 17.3, Летонија 23.9, Литванија 25.1, Пољска 15.6, Словачка 13.8, што значи да су све ове државе имале знатно већи број тужилаца на 100.000 становника од Републике Србије (тренутно 7,80).

Повећање броја носилаца јавнотужилачке функције неопходно је имајући у виду последње измене Законика о кривичном поступку, као и усвајање *Закона о одговорности правних лица за кривична дела и Закона о одузимању имовинске користи проистекле из кривичног дела*. Наиме, изменама Законика о кривичном поступку и наведеним законима проширује се круг овлашћења и одговорности јавног тужиоца. У вези са тим указујем на следеће и познате чињенице:

- од 2001. године, када је ступио на снагу Законик о кривичном поступку, јавни тужилац руководи предкривичним поступком што подразумева додатно ангажовање, а број носилаца јавнотужилачке функције није био повећан.

- Актуелном реформом одредаба кривичног процесног законодавства предвиђено је значајно проширење примене института одлагања кривичног гоњења (опортунитета) и уведена је обавеза за јавног тужиоца да испита могућност примене овог института за сва кривична дела за која је забрањена казна затвора до три године, односно новчана казна. Такође, примена опортунитета омогућена је и за кривична дела за која је забрањена казна затвора преко три а до пет година, као и примена у фази главног претреса што доводи до закључка да се овај институт примењује за сва лакша кривична дела у свим фазама поступка. Примена опортунитета захтева додатно ангажовање које се огледа у прикупљању релевантних података, обављању разговора са осумњиченим и оштећеним лицима, сачињавање службених белешки и сл.

- Поред проширења опортунитета уведен је и институт споразума о признању кривице за кривична дела за која је забрањена казна затвора до 12 година. Примена споразума о признању кривице захтева ангажовање тужиоца на предлагању споразума, преговарању са окривљеним и браниоцем, као и друге радње које доводе до споразума.

- Посебним законом уведена је и одговорност правних лица за кривична дела на који начин је проширен опсег послова носилаца јавнотужилачке функције, јер се поступак за утврђивање одговорности правних лица за кривична дела, као и друге радње покрећу на основу захтева јавног тужиоца.

- Посебним законом уређена је и материја одузимања имовине проистекле из кривичног дела тако да су јавни тужиоци сада дужни да покрену и воде овај посебан поступак у свим законом прописаним случајевима. Такође, уведена је финансијска истрага која се покреће захтевом јавног тужиоца и која практично представља посебан вид «тужилачке истраге», тако да је у погледу покретања и вођења овог посебног кривичног поступка надлежан искључиво јавни тужилац.

Реформа кривичног материјалног и процесног законодавства оправдано је усмерена на растерећење судова у кривичној материји и изналагање алтернативних начина за ефикасније окончање великог броја предмета, односно поједностављење форме поступања у кривичним стварима. Међутим, оно што представља растерећење за судове захтева додатно ангажовање за носиоце јавнотужилачке функције, јер је реформа кривичног законодавства предвидела читав низ ситуација у којима јавни тужилац «решава» кривичну ствар. Имајући у виду све наведено, као и најављене измене Законика о кривичном поступку у правцу увођења тужилачке истраге и за тзв. редован кривични поступак, сматрамо да је основано да се донесе одлука о повећању броја носилаца јавнотужилачке функције.

Премда статистички подаци указују на потребу знатног повећања систематизације, свесни смо да знатно повећање броја заменика у овом тренутку није могуће, тако да предлагемо минималну корекцију броја заменика. Поврх тога, наши

предлози би требало да обезбеде равномернију распоређеност предмета по тужилаштвима, будући да нова мрежа судова није осигурала равномерни прилив и самим тим, равномерну оптерећеност тужилаштава бројем предмета.

Имајући у виду податке о броју примљених предмета по заменику јавног тужиоца, сложеност предмета карактеристичну за поједина тужилаштва (нпр. Београд), као и одлике кривичних дела која се учестало врше на подручјима неких јавних тужилаштва, предлажемо да Државно веће тужилаца у новом конкурс у поред попуне 39 упражњена места изабере и 49 заменика јавних тужилаца, на основу **Одлуке о повећању броја заменика јавних тужилаца**. То значи, да би на конкурс који ће уследити требало огласити слободним 88 места за заменике јавних тужилаца.

У вези са тиме сматрамо да би Одлука ДВТ-а о броју заменика јавних тужилаца требала да буде измењена и у погледу броја заменика у поједним тужилаштвима, јер су од њеног усвајања битно промењене околности. Наиме, Одлуком ДВТ-а о броју заменика јавних тужилаца предвиђено је да Тужилаштво за организовани криминал има 25 заменика, а изабрано је 5 заменика. Међутим, попуњавање овог тужилаштва врши се заменицима из других тужилаштава тако да би ту чињеницу требало узети у обзир приликом доношења нове одлуке о броју заменика.

Имајући у виду што је изнето гледишта смо да би изабрани заменици јавног тужиоца на упражњена места, као и они који су изабрани на основу Одлуке о повећању броја заменика јавних тужилаца приближно требали да буду распоређени по тужилаштвима на следећи начин¹:

1. Републичко јавно тужилаштво – 3 заменика јавног тужиоца
2. Београд
  - Прво основно јавно тужилаштво – 9-10 заменика јавних тужилаца
  - Више јавно тужилаштво у Београду – 5-6 заменика јавних тужилаца²
  - Апелационо јавно тужилаштво у Београду – 3-5 заменика јавних тужилаца³
3. Ваљево
  - Основно јавно тужилаштво – 1 заменик јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво – 1 заменик јавних тужилаца

---

¹ Другим речима, приликом предлагања одлуке о повећању броја заменика за поједина тужилаштва водили смо рачуна о броју заменика, који раде у тужилаштву када су се састављали предлози, као и броју примљених предмета у 2009. години, не осврћући се посебно на чињеницу да у појединим тужилаштвима постоје упражњена места за заменике јавних тужилаца.

² Проширење у Првом основном и Вишем јавном тужилаштву у Београду требало би, пре свега, да буде мотивисано сложеносту предмета, као и чињеницом да један број заменика јавних тужилаца одсуствује са посла из породичних разлога.

³ Предлог повећања броја заменика тужилаца у Апелационом јавном тужилаштву у Београду постављен је флексибилно, зато што се из Апелационог јавног тужилаштва у Београду заменици јавног тужиоца најчешће упућују у посебна јавна тужилаштва, тако да то ограничава могућност да предлог буде одређенији.

4. Зајечар
  - Основно јавно тужилаштво – 1 заменика јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво – 1 - 2 заменика јавног тужиоца
5. Бор
  - Основно јавно тужилаштво – 1 заменик јавног тужиоца
6. Неготин
  - Основно јавно тужилаштво – 1 заменик јавног тужиоца
7. Пожаревац
  - Основно јавно тужилаштво – 1 заменика јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво – 2 заменика јавног тужиоца
8. Смедерево
  - Основно јавно тужилаштво – 1 заменик јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво – 1-2 заменик јавног тужиоца
9. Ужице
  - Основно јавно тужилаштво – 2 заменика јавног тужиоца⁴
  - Више јавно тужилаштво – 3 заменика јавног тужиоца⁵
  - Основно јавно тужилаштво у Пријепољу – 1 заменик јавног тужиоца⁶
10. Шабац
  - Основно јавно тужилаштво – 0-1 заменик јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво – 2-3 заменика јавног тужиоца
11. Лозница
  - Основно јавно тужилаштво – 0-1 заменика јавног тужиоца
12. Крагујевац
  - Основно јавно тужилаштво – 1 заменика јавног тужиоца
  - Апелационо јавно тужилаштво – 2 заменика јавног тужиоца⁷
13. Јагодина
  - Основно јавно тужилаштво – 0-1 заменика јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво – 2 заменика јавног тужиоца
14. Параћин
  - Основно јавно тужилаштво – 2 заменика јавног тужиоца
15. Крушевац

---

⁴ Одлуком ДВТ-а предвиђено да ово тужилаштво има 5 заменика јавног тужиоца изабрана су 4, тако да је једно место непопуњено.

⁵ Одлуком ДВТ-а предвиђено да ово тужилаштво има 4 заменика јавног тужиоца изабрана су 3, тако да је једно место непопуњено.

⁶ Одлуком ДВТ-а предвиђено да ово тужилаштво има 4 заменика јавног тужиоца изабрано је 3, тако да је једно место непопуњено.

⁷ Премда је одлуком ДВТ-а предвиђено да ово тужилаштво има 12 заменика јавног тужиоца изабрано је 10, тако да су два места непопуњена.

- Основно јавно тужилаштво – 1 заменика јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво – 2 заменика јавног тужиоца
16. Краљево
- Основно јавно тужилаштво – 2 заменика јавног тужиоца⁸
  - Више јавно тужилаштво – 1-2 заменика јавног тужиоца
17. Нови Пазар
- Основно јавно тужилаштво – 2 заменика јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво – 1 заменика јавног тужиоца⁹
18. Чачак
- Основно јавно тужилаштво – 1 заменика јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво – 1 заменик јавног тужиоца
19. Ниш
- Основно јавно тужилаштво – 5 заменика јавног тужиоца¹⁰
  - Више јавно тужилаштво – 1 заменика јавног тужиоца
  - Апелационо јавно тужилаштво – 2 заменика јавног тужиоца¹¹
20. Врање
- Основно јавно тужилаштво – 1 заменика јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво – 2 заменика јавног тужиоца¹²
21. Лесковац
- Основно јавно тужилаштво – 1 заменика јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво – 1 заменика јавног тужиоца
22. Прокупље
- Основно јавно тужилаштво – 1 заменика јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво – 1-2 заменика јавног тужиоца¹³
23. Нови Сад

---

⁸ Одлуком ДВТ-а предвиђено да ово тужилаштво има 8 заменика јавног тужиоца изабрано је 7, тако да је једно место непопуњено.

⁹ Приликом предлагања повећања броја имали смо у виду да ова тужилаштва остварују надлежност у национално мешовитој средини што захтева брзо реаговање тужилаштва, односно одлучивање у кривичним пријавама у кратким роковима.

¹⁰ Одлуком ДВТ-а предвиђено да ово тужилаштво има 16 заменика јавног тужиоца изабрано је 11, тако да су пет места непопуњена.

¹¹ Одлуком ДВТ-а предвиђено да ово тужилаштво има 12 заменика јавног тужиоца изабрано је 10, тако да су два места непопуњена.

¹² Приликом предлагања броја за Више јавно тужилаштво у Врању нисмо имали у виду само статистичке податке, већ и чињеницу да ВЈТ у Врању остварује надлежност на етнички мешовитој територији, што усложњава рад овог тужилаштва и захтева посебно ангажовање заменика јавних тужилаца.

¹³ Приликом предлагања за Више јавно тужилаштво у Прокупљу нисмо имали у виду само статистичке податке, него и чињеницу да Прокупље остварује надлежност и на административној граници са АП Косовом, што усложњава рад овог тужилаштва и захтева посебно ангажовање носилаца јавнотужилачке функције.

- Основно јавно тужилаштво – 1 заменик јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво – 2-3 заменика јавног тужиоца¹⁴
24. Зрењанин
- Основно јавно тужилаштво – 1 заменик јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво - 2-3 заменика јавног тужиоца
25. Кикинда
- Основно јавно тужилаштво – 1 заменика јавног тужиоца
26. Панчево
- Основно јавно тужилаштво – 2 заменика јавног тужиоца¹⁵
  - Више јавно тужилаштво – 2 заменика јавног тужиоца
27. Сомбор
- Основно јавно тужилаштво – 1 заменик јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво – 1 заменика јавног тужиоца
28. Сремска Митровица
- Основно јавно тужилаштво – 1 заменик јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво – 2-3 заменика јавног тужиоца
29. Суботица
- Основно јавно тужилаштво – 1 заменика јавног тужиоца
  - Више јавно тужилаштво – 2-3 заменика јавног тужиоца

---

¹⁴ Одлуком ДВТ-а предвиђено да ово тужилаштво има 10 заменика јавног тужиоца изабрано је 9, тако да је једно место непопуњено.

¹⁵ Имајући у виду да постоји велики број кривичних дела против животне средине, што захтева додатну специјализацију.